

შინაური საქმეები.

№ 8.

ფასი ერთი შაური.

წლიური ფასი სამი მან.

წელიწადი მეოთხე

ქველ-კვირული ზაფეთი.

კ ვ ი რ ა, 15 მარტი, 1911 წელი.

ქველ-კვირული ზაფეთი

შინაური საქმეები
ხელის მოწერა მიიღება რედაქციაში, ქ. ქუთაისში (საბუღალტრო-კაზნის განყოფილებაში, სპონსორების უწყის განყოფილებაში). გამოვა ყოველ თვეში ოთხი ნომერი, გარდა კვირკობისთვის და მარტივებისთვის, როცა გაზეთი სულ არ გამოვა. პ. ხელის მომწერლებს ვაჭრებს გაზეთის ფასი მთელი წლის ერთად გამოგზავნონ.

წლიური ფასი: 3 მანეთი. | ნახ. წლით: 2 მანეთი. | გაზეთი დებულობს ყოველგვარ განცხადებებს.

ადრესი: ქუთაისი, „შინაური საქმეების“ რედაქცია.

შინაური: 1) მეთაური. 2) სინამდვილე სახარებო. 3) კარგი ყველგან კა-გია, რუს. გადმოთარგმნილი. 4) სამხედრო ბეგრის ახალი წესდება 5) ფშავ-ხევსურეთის სალოცავები, პლედ. ნესტორ ბაკრაძისა. 6) ნარკვევი. 7) კირილამ-კვირობამდე. 8) რა არის ასკეტიზმი. 9) წერილი რედ. მიმართ.

ქუთაისი, 15 მარტი.

17 ამ თვეს მოხდება იმერეთის სამდგდელოების დეპუტატთა ჩვეულებრივი წლიური კრება. ამ კრებას სხვა ბევრ საკითხთა შორის ორი საკუთრადღებო საკანია აქვს განსახილველი და მისაღები, ეს კითხვები არის—სამხრის კასნა და იმერეთის სარწმუნოებრივ-განმანათლებელი მძობა. ამ ორ საკანს, როგორც ვწერდით „შინაური საქმეები“-ს მეშვიდე ნომერში, ქუთაისის სამდგდელოებამ უკ-

ვის თვალთ შებედა და უარი განაცხადა. ასეთი საქციელი ქუთაისის სამღვდლოებისა დირსეულად იქმნა დაფასებული ხსენებულ ნომერში. საბუთიც გვაქვს ვიფიქროთ და დარწმუნებულიცა ვართ, რომ სოფლის სამღვდლოებაზე ვერაფერ გავლენას ვერ იქონიებს ქუთაისის სამღვდლოების წინდაუსედავი და მოუფიქრებელი საქციელი. ქალაქის სამღვდლოება თავის დღეში არ ეოკილა სოფლის სამღვდლოების გზის მანვენიებელი ვარსკვლავი და ამ შემთხვევაში ხომ თვალსწინათ ახელებს წინ-სვლისა და სინათლეში გამოსვლის გზას. წინააღმდეგ, სოფლის სამღვდლოება მეთაურობდა ეველაფერში, თუ რამე ვაკეთდა, ხოლო ქალაქის სამღვდლოება მხოლოდ მატერიალურად სარგებლობდა მათ მიერ გაკეთებული საქმით.

ესლა ქუთაისის სამღვდლოება უარს ამბობს, სსენებულ ორ სიმპატიურ დაწესებულებებზე და დაე, სოქვას, მისი რიცხვი დიდათ არ დანაკლდება სოფლის სამღვდლოებას, უმისოთაც სოფლის სამღვდლოება მოავგარებს საქმეს.

მესამე საუურადღებო, დროის შესაფერი საკანი, რომელიც დირსია სამღვდლოების კრების უურადღებისა, არის დამხმარებელი სასოგადოების დაარსება. სამღვდლოების კრებას ეოველთვის მო-

უდის სოლმე თხოვნები ქვრივ ობოლთა და დანაგრულ-დაზუათყოფებულ მოძმეთაგან, სადაც უკანასკნელნი დადადებენ შემწეობაზე. მოვავტომებ სამღვდლოების კრებას მ. სუბატაშვილის უპატრონოდ დაურთლ ცოლ-შვილს, ძამა ძეკდ. ილია ჭუმბურიძეს დაულისკან დამტყვეუელს, რომელსაც ულმოიგლ-სენისაგან განძრევის და თავის მოვლის დონეც აღარ აქვს, მოვავტონებ განსვენებულ მ. ჩოგოვანძის დედას, რომელიც შარშან შემწეობას ითხოვდა სამღვდლოებისაგან, მიუთითებ უდროვოდ გადაცვლილ ძეკდ. თადეოზ შვანტირძის უძწეოდ დარჩენილ ქვრივზე და 7 ობოლზე, რომელთაც არავითარი ცხოვრების სასნარი არ დარჩენიათ, მოვავტონებ სამღვდლოებას, რომ კაცი არა ეოველთვის მისთვის იბადება ბრძად, რომ მშობლებმა სცოდეს, არამედ მითვისაც, რომ მასზე გამოჩნდეს დიდება ღვთისა და მოწულება ქრისტიანეთა.

მიუთითებ წმიდა ძამებს რუსეთის სამღვდლოებაზე, სადაც თითქმის ეველა ეპარქიას აქვს თავის ეპერიტალური კასნა ანუ უბრალო დამხმარებელი კასნა მანც. ამიტომ არის, რომ რუსეთის სამღვდლოება იზიდავს თავის წრეში საუკეთესო ელემენტებს.

ნუ დავივიწყებთ, რომ ეოველ სა მოწულო და დამხმარებელ საქმეში ჩვენ, სამღვდლოება, უნდა მიუბლოდეთ ხალხს წინ.

სინამდვილე სახარებისა.

(გლადკოვიძან)

ესე ყოველი დაწერა, რათა გრწმუნეს, რამეთუ ესა არს ქრისტი, ძე ღვთისა. (ის. XX 31).

(გაგრძელება).

თვით ცელსი აღიარებდა, რომ იგი სარგებლობდა ჩვენი სახარებით; ორიგენს მოჰყავს მისი სიტყვები: და ეს ყველაფერი ჩვენ ამოგკრამეთ თქვენა საკუთარი წვრთლებადან; ჩვენ არ ვხმარობთ სხვა საბუთებს, მიტომ რამ თქვენ თქვენ მასგაღზედგე ეხევათ. მაგრამ ამასთანავე ორიგენის სიტყვით ცელსს მოჰყავს ისეთი რამეებიც, რაც არ არის სახარებაში: და ეს შეეხება მის საგმობ საბუთებს შესახებ ქალწულ მარიამისა, მის მოთხრობას იესო ქრისტეს ყრმობის შესახებ და სხ. ამ მონაგონ ამბების წყაროს თითონ ცელსი უწევინებს, როცა ამბობს: მე შექმელა მომეყვანა ბევრა რამ, რაც დაწერილია იესო ქრისტეზე მზგაგსა სამართლისა, მაგრამ სხვაფრად ვი, ვიდრე იესოს მოწაფეებისა ნაწერებში.

შევედლო მოგვეყვანა საბუთები სხვა მწერლების ნაწერებიდანაც, მაგრამ ჩვენ საკმაოთ მიგვაჩნია ორ პირველ საუკუნეთა მწერლების ნათქვამი.

ამაირათ სახარების სინამდვილეში გვარწმუნებენ ჩვენ: პირდაპირი მოწაფეები მოციქულებისა, წარმართთაგან მოქცეული ფილოსოფოსები, და მოსისხლე მტრები ქრისტესი.

ამ მოწმეებმა არ იცოდენ რას კითხოდნენ მათ 17—18 საუკუნის შემდეგ და ამიტომ მათგან დატოვებული წერილობითი ჩვენება დაუფასებელია ჩვენთვის.

თუ ცელსი, მარკიანე, ვალენტინი, ვასილიდი და სხვა მტრები ქრისტესი დარწმუნებული არ ყოფილიყვნენ სახარების სინამდვილეში, რა თქმა უნდა შეეცდებოდნენ, დაემტკიცებიათ თავისი ექვი ამის შესახებ. მაგრამ, რადგან მათ ნაწერებში ასეთი საქციელის აჩრდილსაც ვერ ვამჩნევთ, უნდა სარწმუნოთ აღვიაროთ, რომ იგინი იძულებულნი იყვნენ უპუფელოთ ყოველი ექვიანობა და აღეარებიათ სახარების სინამდვილე, იძულებული იყვნენ, რა თქმა უნდა, არა თავის უსაზრობის გამო, არამედ საკითხის ყოველ-მხრივ გამოძიებით. და რომ ჰკონოდათ, რამოდენიმე საუკუნის შემდეგ გამოჩნდებინ აღამიანები, რომლებიც უარს ჰყოფენ სახარების სინამდვილესა, აღარ მიუთითებდნენ სახარებებზე, როგორც ქრისტეს მოციქულების უეჭველ ნაწერებზე, აღარ მოიყვანდნენ იქიდან სიტყვა-სიტყვით გადმოწერილ აზრებს, არ დასტოვებდნენ ასეთ იარაღს ურწმუნოების წინააღმდეგ.

წარმართ მასწავლებლებს, შემდეგ გაქრისტიანებულებს, ფილოსოფოსებს იუსტინეს, ტაციანეს, კლიმენტს, ათინაგორს. თეოფილეს ამ ქეშმარიტების მაძიებლებს, განა შეეძლოთ კი მიეღოთ ისეთი წიგნები, რომლებს სინამდვილეში დარწმუნებულნი არ იყვნენ.

განა მოციქულების პირდაპირი მოწაფეები, რომლებიც თვლით ხედავდნ სახარების შემდგენლებს, რომლებიც იცნობდნ მათ პირადათ, რომლებსაც მათი პირიდან მოესმინათ ის, რაც ჩაწერილია სახარებაში, და რომლებმაც, შეიძლება, კიდევ გადმოიწერეს თავისთვის სახარება თვით მათ ხელნაწერიდან, ნუ თუ მათ შეეძლოთ მოეყვანათ ამოწერილობანი არა იმ სახარებიდან, რომელიც დაწერილი იყო მათ თვალწინ, არამედ რომელიმე სხვა სახარებიდან?

ხსენებული მოწმეები რომ მართალს ლაპარაკობენ იმ საკითხზე, რომელიც ჩვენ გვინტერესებს, ამაში ექვის შეტანაც არ შეიძლება და თუ ყველანი მოწმობენ, რომ აღიარებდნ ჩვენ სახარების სინამდვილეს და აღი-

არებდნენ ესრეთად არა მხოლოდ სარწმუნოებით, არამედ გამოკვლევით შეძენილ რწმენითაც, და ამასთანავე ყოველი ღონისძიებაც ჰქონდათ ასეთი რწმენა შეედგინათ, ჩვენ არ გვაქვს არავითარი საფუძველი უარვყოთ მათი მოწმობა.

კ ა რ გ ი, ყველგან კარგია.

რუსულადან გადმოთარგმნილი.

გაგრძელება.

საგნები, რომლებსაც მე ვაფასებდი, მაგალითად: საზოგადოების აზრი ჩემზე, კერძო პირთა კეთილი განწყობილება, საქმეში წარმატება, და სხვა ამ გვარები ინდომებდნენ მთელ ჩემ დროს და ყველა ჩემ აზრებს. ესლა ცხადად შემოდლია დავინახო, რომ მე ანგარიშის მიუხედავად ფულში ღმერთად იგი გავიხადე და ჩემი სიყვარულის საგნადაც მხოლოდ გავიხადე. ესლა ჩემთვისაც ადვილი გასაგებია საღვთო წერილის სიტყვები, რომ ფულისადმი სიყვარული არის კერპთაყვანისცემა. საკითხით არის თუ არა მომავალი ცხოვრება, რომელიც (საკითხი) მე არ განმიმარტავს არც ასე და არც ისე, ჩემ მიერ ეგრეთვე უკუგდებული იყო. რადგანაც ნამდვილი რაციონალისტი შევიქენი, მე მიზნად დავისახე ვერწმუნო მხოლოდ იმას, რასაც მეწამებიან გარეგანი გრძნობები; მე არ მივიღე წამება ღვთისა, დაესახე იგი სიცრუედ (1 იოან.

5. 9, 10), უარვყავ „რწმენა უხილავისა“ (ებრ. 11: 1), და ვიღუპებოდი ნაკლულევანებისა გამო ცოდნისა, თუმცა ჩემ საკუთარ თვალში და სხვების თვალშიაც მე ვიყავ „განათლებული კაცი“.

ეკკლესიის წევრად მე შევიქმენი ჩემი სი-ცოცხლის მე 16 წელიწადს და შემდგომ რამდენიმე წლის განმავლობაში გულ-მოდგინეთ დავდიოდი ეკკლესიაში ღვთის მსახურების დროს და ბევრი ქადაგებაც მომისმენია; მაგრამ ღვთისა მიერ დაწესებული ერთად ერთი გზა ცხოვრებისა რომელი იყო, მე სრულიად არ ვიცოდი, ამ საკითხში ისეთივე უმეცარი ვიყავი, როგორც გოტტენტოტი. სწორეთ ასეთ უბედურ მდგომარეობაში იმყოფებიან მილიონობით კარგი კაცები „ამ ქრისტიანულ ქვეყანაში“ და ამ „განათლებულ საუკუნეში“. სახარება მათგან დაფარულია, იმიტომ რომ „ღმერთმა ამის სოფლისაგან დაუბრძოა მათ გონება“ შიშისა გამო, რომ მათთვის არ აღმობრწყინდეს ნათელი, რომელიც ახარებს დადებსა ქრისტესსა, რომელიც არს ხატი ღვთისა უხილავისა“. (2 კორ. 4: 4).

შესახებ ჩემ მატერიალურ მდგომარეობისა ვიტყვი, რომ ისეთი წარმატება მქონდა ჩემ მიერ აღრჩეულ საქმეში (ვეტილობა), რომ არა თუ სრულიად საკმაო იყო, დამეკმაყოფილებია ჩემი თავმოყვარეობა, არამედ შურის თვალითაც მიცქეროდნენ სხვები; ვიყავი მეტის მეტათ ჯანმრთელი, ხოლო ოჯახური განწყობილება ისეთი მქონდა, რომ უკეთესის ნატვრაც აღარ შეიძლებოდა ვგონებ; რასაც კი შეეძლო მოეპოვებია ჩემთვის კმაყოფილება და ბედნიერება, ყოველივე მქონდა. მაგრამ სულის დამშვიდება და სინდისის მოსვენება არ შეიძლება ვაპოვოთ იმაში, რასაც ქვეყანა ეძახის „კარგ გარემოებებს“. მიუხედავად იმისა, რომ მე, გარეგანი შეხედულებით, ყველაფერი მქონდა, რომ ჩემი ბედითკმაყოფილი ვყოფილიყავი და ცხოვრებით მესიამოვნებია, ჩემი სულიერი მდგომარეობა არ იყო ბრწყინვალე. ძნელი წარმოსადგენია ისეთი კაცის

მდგომარეობა, რომელიც ეძლევა ხშირს და სულ თან დ თან მომეტებულ ნაღველს, უმი-
ზეზოს და გაუგებარს. მე თავს უკმაყოფი-
ლოდ და შეტის—მეტ უბედურად ვგრძნობდი;
ხშირ—ხშირად ჩავარდებოდა ხოლმე ბნელ
ფიქრების მორევი და ვგრძნობდი რაღაც გა-
უგებარ შიშს. ის კაცები და მეცადინეობა,
რომელთა შორის წინეთ თავს ასე კარგად
ვგრძნობდი, აღარ მაკმაყოფილებდნენ მე; მო-
მივიდა სურვილი ქვეყნიერობისთვის ამეხადა
ნივთიერი ფარდა, ვამეხედა ამ ფარდას იქით
და დამენახა, რა არის სახელდობრ იქ (და არის
საზოგადოდ რაიმე). ამ მისწრაფებამ შემიყვა-
ნა მე მეცნიერების—ფილოსოფიის, ოკულ-
ტიზმის) საიდუმლო, მიუწოდებელ სულიერ მო-
ვლენაზე სწავლა. ტეოსოფიის (სწავლა—სულე-
ბით და ღმერთთან კავშირის დაქვრახე) და
სხვა მეცნიერებათა სამფლობელოში. მაგრამ
ამ ძიებამაც არ მომცა რა გადაწყვეტილი და
დამავდო მაძიებელი ქეშმარიტებისა დაღ-
ლილ—დაქანცული, დამტვრეული და ზნეო-
ბრივ შიმშილით მომაკვდავი. ჩემ თვალში
სიკოცხლემ ყოველივე ფასი დაკარგა, არ
მქონდა მეტად არც მიზანი, არც სიმართლე.
კაცის გონება, რომელიც თავის შემძლე-
ლობით ვერც მალდა იწევდა თავს, სუსტი,
უძლიერი აღმოჩნდა და უბრალო საიდუმლოე-
ბის განმარტებაც ვერ შესძლო. მომავალი ჩემ
წინ ბნელით მოცული და ჯანლით დაფარული
იყო.

მაგრამ ამ ნაღველის წინააღმდეგ უსათუ-
ოდ რაიმე საშვალეობა უნდა არსებობდეს!..
მე მივყევი მათ, რომლებიც ცდილობენ გაერ-
თონ მხიარულებაში, ურწმუნოთა, მთელი ქვეყ-
ნის კმაყოფილების მაძიებელია ზრუნვა-დე-
ვაში, და მეც ისეთივე უღკთო ვიყავი, რო-
გორიც ყველა ჩემი ამხანაგები იყვნენ. მე
მარწმუნებდნენ, რომ ჩემთვის საჭირო იყო
„გართობა“, „დასვენება“, რომ „მე მეტად
დავიტანცე ბევრი მუშაობით“ და სხვ. და სხ.
ამას იმეორებდნენ ისეთი ადამიანებიც, რომლე-
ბიც ეკლესიას ეკუთნოდნენ და არავინ მათგან-

მა არ მითხრა მე უბრალო ქეშმარიტება, „რომ
ჩემთვის საჭირო იყო ტრისტე და მის მიერ
ცხოვნება“. ის აურაცხელი კაცთა მილიო-
ნები, რომლებიც განვლიან ცხოვრების გზას,
ანგარიშ მიუტყემლად გრძნობენ ამ ერთადერთ
დიდ საჭიროებას, მაგრამ არ ესმით ძალა მი-
სი და ვერც პოულობენ ვინმეს, რომ განუმარ-
ტოს მათ ეს ძალა.

მე თავს ნება მივეცი ცოტათი შევჩერე-
ბულიყავ ჩემი სულის ნაღველიან მდგომარეო-
ბის აღწერაზე. მე ვფიქრობ, რომ იმათ შორის,
ვინც ამ ტრიქონებს წაიკითხავს, ბევრი და-
ინახავს მათში თავიანთ საკუთარ სულიერ
ტანჯვა—წვადებას. ღრმა რწმენით შემძლია
უთხრა მათ, რომ მათ მოეპოვება საშვალეობა
სრულიად და საცებით განთავისუფლდნენ ამ
სულიერ წვადებისაგან და ეს საშუალება არ
არის შორს, არავედ სრულიად მათ ახლოს
არის. „მახლობელ შენდა არს სიტყვა ეგე,
პირსა შენსა და გულსა შენსა, ესე იგი არს
სიტყვა სარწმუნოებისა, რომელსა ვქადაგებთ;
ვითარმედ აღუიარო პირითა შენითა. უფალი
იესო, და გრწმენეს გულითა შენითა, რამეთუ
ღმერთმას აღადგინა იგი მკვრელით, მსცხოვნ-
დე. (რომ. 10, 8—9).

ამ სულიერი ნაღველისა და მოუსვენრო-
ბის ხანამ ისე უკვლოდ განვლო, რომ მისი
ეგრე დაწვრილებით აღწერა არცკი შემეძლო,
თუ რომ არ მქონოდა მცირე შენიშვნა, ჩემ
მოქცემვამდი ექვსი თვით წინ დაწერილი.

არაოდეს არ დამავიწყდება ის საღამო.
ეს იყო ნიუ-იორკში. მე, ჩვეულებრივ ნაღვე-
ლიან გუნებაზე მყოფი, გასართობათ თეატრ-
ში წაველი. მიუახლოვდი კასას იმ განზრახ-
ვით, რომ ბილეთების მყიდველთა გრძელ
რიგში ჩავმდგარიყავ ბილეთის საყიდლად, მა-
გრამ რაღაც, თითქო უხალავმა ხელმა, მიმა-
ბრუნა მე მეორე მხრით. შემდეგ რა მოხდა—
არ მახსოვს: მე გამომაფხიზლა ვალობის
ტბელმა ხმებმა, რომლებიც ჩაესმა ჩემ ყუ-
რებს. მე ვიყავი მერვე ხეივანში—ორმოცდა
მეორე ქუჩის მახლობლად, სულ რომ ცოტა,

ერთი ვერსით მაინც დაშორებული თეატრზე. ბუნებრივად მე არ შემიძლია ავხსნა ის, თუ ამ გალობამ სახელდობრ რისთვის მიიზიდა ჩემი ყურადღება და რისთვის მიგყვები მის ხმას. მაგრამ მე გავფიქრებ იმ შენობისაკენ, საიდანაც მოდიოდა ეს ხმები და მოვხვდი სამლოცველო სახლში, რომელიც გარეგნობით სრულიად უბრალო შენობა იყო, კაცს არ იზიდავდა და რომელსაც ზედ ეწერა: „სახარების ტაბერნაკლი“ (კარამ). სე დავჯვავი და დავრჩი იქ ღვთის მსახურების გათავებამდე.

ამ მორწმუნეთა კრებას ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება არ მოუხდენია, და არც ის, რაც ვნახე იქ, ბევრად მომწონებია. მაგრამ როცა გათავდა ღვთის მსახურება და მე კარები სკენ გამოვბრუნდი, ბევრი მომესალმა, ბევრმა ხელი ჩამომართვა, და ვილაცამ ჩემი სულიერი მდგომარეობის ამბავიც კი მკითხა, — რაც მე ძლიერ მესიამოვნა. მე ამ კრებიდან წასვლის დროსაც კიდევ სრულებით არ მესმოდა უბრალო ჭეშმარიტება, რომ ჩემი სულის შექირავებული მდგომარეობა იყო შედეგი იმისა, რომ მე ვიყავი ღმერთთან შეურიგებელი უღირსი ცოდვილი; აგრეთვე ჩემგან შორს იყო ის დიადი ჭეშმარიტებაც, რომ არის ვინმე, რომელიც მოკვდა ჩემი ცოდვებისათვის და რომელმაც შემარგვა მე ღმერთთან თავის სისხლით.

კიდევ ვიტყვი, რომ ბუნებითი სახით არ შეიძლება ახსნა იმისა, თუ რამ მიიძულა მე მიმეხვია იმ ადგილისაკენ, — ის იყო მოკლებული ყოველ გვარ გარეგან მიზიდულებას, ხოლო ყოველივე, რაც იქ ხდებოდა, სრულიად არ ეთანხმებოდა, არ შეესაბამებოდა ჩემ გემოს და ჩვეულებას; იქ მყოფნი არ ეკუთვნოდნენ ჩემ წრეს და მათი საზოგადოება არ აღმიტქვამდა მე არაფერ საინტერესოს.

აქ მე მიხდოდა მიმეჩქვია განსაკუთრებითი ყურადღება იმ ჭეშმარიტების გასაოცარ მაგალითისთვის, რომ გზანი ღვთისანი — არ არიან ჩვენნი გზანი, და რომ სიბრძნე კაცისა არს უგნურება წინაშე ღვთისა, მე შემეძლო

მეფიქრნა, რომ იმისათვის, რათა დამეჯერებინა მე დაბადების (ბიბლიის) და ქრისტიანობის ჭეშმარიტება საჭირო იქმნებოდა დიდი მაცადინეობა ღრმად განვითარებულ ღვთის მეტყველების მთელი ფაქულტეტისა, რომელთაც კარგად იციან ყოველივე შესახებ სკეპტიკურ ფილოსოფიისა და შეუძლიათ წამოაყენონ მის წინააღმდეგ ნამდვილი დამამტკიცებელი საბუთნი. მაგრამ უფალომ თავის სიბრძნით საუკუნო ცხოვრების გზის შესასწავლათ გამგზავნა მე სულ უბრალო მდაბალ და გაუნათლებელ კაცთა საზოგადოებაში; მე ყოველ მხრივ ყველა მათზე უფრო მალლა ვაყენებდი ჩემ თავს. იქიდან, რასაც უკოლეტში ასწავლიან, ძლიერ ცოტა იცოდნენ ამ კაცებმა, მაგრამ იმათ ჰქონდათ უმაღლესი ცოდნა, ის ცოდნა, რომლის გულისთვის ერთი თავის დროის მეტად განათლებული კაცი მზათ იყო მიეცა ყველაფერი თავის წარჩინებანი, რომელთაც არაფერ დ თვლიდა, და ეგრეთვე მზათ იყო შეეწირა თავისი ბრწყინვალე მომავალი (ფილიპ. 3: 8).

ჩემი აზრი შესახებ ჩემი ცოდნისა აღმოჩნდა შემცდარი; შედარებით თვით ამ უბრალო კაცებთან, რომლებიც ცნობდენ იესო ქრისტეს, როგორც მაცხოვარს, და რომლებიც აღიარებდენ მას ღმერთად, მე ვიყავ სრულიად უმეცარი.

სამხედრო ბეგრის ახალი წესდება.

სათათბიროს კომისიებში ამ ეამად სამხედრო ბეგრის ახალ წესებს იმუშავებენ, მოგვყავს რამდენიმე განზრახული ცვლილებანი.

ახალი წესდება უპირატესობით ჰზღუდავს:

1) დედის-ერთას პირველ ხარისხოვანი შეღავათი მეორე ხარისხისაში გადააქვს;

2) ოჯახის ერთად-ერთ მარჩენალ წევრს რომლის უმცროსი ძმა 15 წლისაა, ხოლო უფროსი ჯარის-კაცადა წაყვანილი — პირველ-ხარისხოვანი შეღავათი ჩამოერთმევა; ასეთ პირთ აღროვებენ, სანამ უმცროსი 18 წლისა შესრულდება ან სანამ უფროსი სამსახურის ვადას შეასრულებს.

ხელ-მარტო ქვრივებს, რომელთაც შვილები ჰყავთ, პირველ-ხარისხოვანი შეღავათი მიენიჭებათ. დღეს არსებული მესამე ხერისხოვანი შეღავათი მთლად გაუქმდება.

განათლების მიხედვით არსებული შეღავათიც უქმდება. უმაღლესი, საშუალო თუ დაბალ სწავლა მიღებულთ სამი წელიწადი უნდა იმსახურონ ჯარის კაცად. პირველ ხარისხის სწავლა მიღებულთ ორი წელიწადი უნდა იმსახურონ, თუ სათადარიგო აფიცრობაზე ეგზამენს დაიჭერენ.

მასწავლებელნი, აღმზრდელნი ყველა სასწავლებლისა ძველის წესით პირდაპირ სათადარიგო სიაში ჩაირიცხებოდნენ ხოლმე. ახლა კი ყველა სასწავლებელთა მასწავლებელ — აღმზრდელნი ჯარის კაცად თითო წელიწადს უნდა გავიდნენ, ხოლო ექიმები — ორ წელიწადს.

ყველა უმაღლეს სასწავლებელთა მოსწავლეებს სამხედრო ბეგრის მოსახდელნი ვადა ეძლევათ მხოლოდ 26 წლის შესრულებამდე.

ახლის წესდებით, სამხედრო ბეგარიდგან სრულიად თავისუფლებიან მღვდლები და

მედავითნენი, თუ ეს უკანასკნელნი 5 წლის განმავლობაში თანამდებობას არ დასტოვებენ; თავისუფლებიან აგრეთვე მეცნიერნი და მხატვარნი, თუ საპროფესორო მოღვაწეობისათვის ემზადებიან.

თავის ნებით სამხედრო სამსახურში შემსვლელთა (Вольноопределяющиеся) შესახებ ახალი წესდება არსებითად სცვლის წესებს. ომიანობის დროს მხოლოდ უმაღლეს სწავლამიღებულთ ეძლევათ ნება სამხედრო სამსახურში თავის ნებით ჩარიცხვისა, მეორე-ხარისხის სწავლა მიღესულთ კი სრულებით აღარ მიიღებენ. მათ აფიცრობისათვის მოსამზადებლად 2 წელიწადი უნდა იმსახურონ. თუ ასეთი პირნი სათადარიგო აფიცრის წოდებაზე ეგზამენს ჩაბარებენ, სამსახურის ვადა 8 თვემდე უმცირდებათ. სამხედრო სამსახურში თავის სურვილით ჩარიცხული საექიმო სწავლით აღჭურვილნი პირნი ერთს წელიწადს და რვა თვეს მსახურობენ, დანარჩენ დროს კი საექიმო თანამდებობის სამსახურში შეასრულებენ.

ახალი წესდება სამხედრო სამსახურში მოხალისეთა ჩარიცხვას ფართე გზას აძლევს 18 წლიდან 30 წლამდე.

ახალ გაწვეულ ჯარის კაცთა კენჭის ყრა 15 ოქტომბრის მაგიერ 1 ოქტომბერს მოხდება ხოლმე.

„სახალხო გაზეთი“.

ფშავ-ხევსურეთის სალოცავები

და

ცოცხალი მათ და მათი ძღვენელების შესახებ.

თუმიც მართალია ფშავ-ხევსურეთის და მათ სალოცავების შესახებ ბევრი დაწერილია, მაგრამ დაწვენიერებული ვარ, ეს ისეთი ძველი შესანიშნავი მხარეა, ხვენი საქართველოსი, რომ კიდევ ბევრიც დაწერილი, მასალა მანც არ გამოიღვეს, და ამისათვის მეც როგორც დაანტერესებული ვირი, მათი ე. ი. ფშავ-ხევსურების ზნე-ჩვეულების შესწავლას, კვათხულობ სოფელ მათ შესახებ ამბებს, და ამ დროს შემსუდრა ერთი ფშაველი; სხვადაც გიორგი ღვინძვანი, შეგნებული და მატეოსისანი კაცი, რომელმაც მამბო, ყველა ქვემოთ მოყვანილი ამბები, და რომელიც მე აქ მომყავს.

ვისაც თავისი თვალთ არ უნახავს, დაწვენიერებამ, გაგონილი მანც ექნება, ფშავ-ხევსურეთის ადგილ-მდებარეობაზე (მეტადრე სვესურეთის). სწორადღოთ ფშავ-ხევსურეთი, მეტად უტყუო, ნიჭობა და მწირო ადგილია; მხოლოთ დახლა ჭაღებში ჩრდილოეთის მხრით მოხანს ტყე მარამ რა ტყეა წერილი, დახლი, და ისეც მიუსვლელ ალაგას, ასე რომ უცხო კაცი ვერც კი შებედავს, რომ ამ ტყიდან შემს ანუ სხვა რამე ხის მასალა გამოიტანოს. ახლა სამხრეთ, აღმოსავლეთისაკენ როცა გაიხედავთ, დაინახეთ მხოლოდ მარტო მთებს და ტიტყვეს გორებს.

თესვს და ხენს აქაც იგიან ერთი უღელი ხართ. მოჭევეთ ახალი თესლი, ქერი, თივა, სვილა — შერის, და ძრაველ ვარჯათ ვარჯათს ვარტოფელი. აქ ვისაც ცხვარი და ძროხა ეოლებს, მდიდარიც ის არის. აქ რომ ვლესს უვადეს ერთი ჯორი (მეტადრე ხევსურეთში), სდაც, ერთი ბარის ევარ ხარს უდრის. ამისათვის აქ ჯორები ძლიერ გამოსადეგი საქონელია. ჯორით ეზიდებიან შემს, ძნას, თივას ქვის-შენობისათვის და თითქმის ყვე-

ლაფერს. როგორც დარბიცი უნდა იყოს ადგილობრივი მცხოვრები, ერთი ჯორი მანც უნდა შევადეს.

საკვირველი ის არის, რომ ფშავ-ხევსურეთში, თითქმის ყველა სოფლებში ნიშები და სამლოცველოები მოხანს; ასე რომ თითო სოფელს სამ—ოთხ ალაგას მანც ნიშები აქვს და უსათუოთ, თავ-თავის დანიშნულ დროს დღესასწაულებენ ყველა ნიშას და სამლოცველოს, საკუთარი ხვეისბერი ჭევეს. ხვეისბერი დღეობის წინა დღით მიდის სამლოცველოში, მისთვის რომ კარგად მოემზადოს (ე. ი. წმიდათ) და მეორე დღეს მლოცველებს დაუხვადეს, სავლავები დაუსოცროს და ხატი დაუდიდოს (ალოცოს, და ამწყვლახონ) და სანთლები აუთოს. სამლოცველოებიდან, ხვეის ბურებს კარგი სარგებლობა ეძლევათ, მიტანილი ქაღები და პურების მეოთხედი მათია, აგრეთვე სავლავები ტყეები და ბუჭებიც, სანთლიდან და მიტანილ მანა-ფუფინიდან წილი და სხვა შენაწირი ყველაფერი ხვეის ბურების ხელშია. სხვათა შორის ხალხი ამ სამლოცველოებს სწირავენ: კერძის და სმილენძის სხვა და სხვა ჭურჭლებს; თასებს, ქვანთულებს და სხვას. აგრეთვე ყველა სალოცავებს აქვს ღუდის საღული დიდრონი სმილენძის ქაბები, ჭურის მზავსად ვაკეთებული, რაშიც დღეობებში ადულებენ სოფელ ხატის მამულში მოსული ქვით სათემო ღუდს; ამ ღუდიდან რასაკვირველია, გარეშე მლოცველებსაც წილს უდებენ. სალოცავებში უკიდიათ დიდრონი ზარები, რომ მლოცველი ხალხი ზარის რეკით მოიწოდონ სალოცველად. ყველაზედ შესანიშნავი და დიდებულ დიდ-სახელოვანი სალოცავი არის აქ ღამრის ჯარი და თამარ მეფე. ამ ორი სამლოცველოს ადგილები სოფელზედ, კარგ მანძილზე და მორებული და ერთი ერთმანეთს გადამორებული არიან ორი კერძის მანძილზე. ეს ორი შესანიშნავი სამლოცველო, სწორადღოთ ყველა ფშავ ხევსურეთისათვის, და კერძოთ ვერც ერთი თემში ვერ მიითვისებს.

როგორც სხვათ ისე ამ ორ სამლოცველოს სახელზედ, გახეთში გენახები და ქვერ-მარნები აწესობს, და ხალხი, ხვეის ბურები და ღუ-

კანონები აწარმოებენ და აკეთებენ მლოცველებში მოკრებილ ფულებით, უფრო კი რასაკვირველია, ხვეის ბერ—დეკანოზები თავიანთ სასარგებლოთ. ცხვირის ფარები და ძროხებისგან ჭეჭვს ამ სალოცავებს, უფრო კი თამარ მეფის სასელობაზე, მაგრამ სასელი სალოცავისა და სასრაი კი; დეკანოზ—ხვეის ბერებისა, ამით როგორც სურთ საქმე ისე მიჰყავთ და რაც უნდათ ამის უჩვენებენ სალხს. ამასთანავე, სალოცავს თამარ მეფის სასელობაზედ ქალებიც კი ჭეჭვს. ისე როგორც თეთრი-გიორგის მონები, (როგორც მონოზნები). ეს მონა ქალები, ზოგნი ქაღწუღი და ზოგნი, ქმარ-შვილისათვის და ოჯახს თავი დაუხებობათ, და დღეობების შემოსავლით იკვებებიან—ხატისვე სასელოზი აშენებულ სახლში. ეს მონა ქალები, რასაკვირველია მკითხველ-ქალების ბრძანებით არიან აქ შემდგარი, მათი ოჯახში დაბრუნება ხვეის ბერების ხუბს დაურთველათ არ შეიძლება, თორემ ხატი მუხ დაეს დაურის და დაამიზეებს. კიდევ, თამარ მეფის სამლოცველს, ადგილობრივი, კარგა ბლომს სახნავ-სათობი მიწები და ტყე აქვს; მაგრამ, ფშავ-ხევსურნი ამ სამლოცველს მიწებიდან არაფერს არა სარგებლობენ; რადგან ხატი მიხეზს მისრუმს და ეშინათ. ამ ორ დიდ გამონიღ სამლოცველს, ორი გამონიღი დეკანოზი ჭეჭვს. (დეკანოზი ხატის კაცია) თამარ მეფის დეკანოზი არის: სასელად—დარჩია (კაცის სასელო) და ლაშარის ჯვარის დეკანოზი—ქერო, (კაცის სასელო). ეს ორი დეკანოზი, ყველს დანაწიენ ხვეისბერების უფროსებს, ჭესურთ დაითხოვენ. ხვეის ბერობას, ახუ დეკანოზობას კინც მოაწადინებს, თვითონ შედის საქმეში, იმან საქმე შორიდან უნდა დაიჭიროს, მკითხვეი მისეიდოს და, რასაკვირველია, მკითხვეიც სასალხით აცხადებს: ლაშარის ჯვარს, ახუ რომელსმე ხატს, ესა და ეს ჭესურთ დეკანოზით ახუ ბერათა; მისი (მკითხვეის) სიტყვა ბეჭედივით ესმის გულზე ხალხს, და ჯვარის თქმას არაიან გაბედავს, რომ ხატს არ აწეინონ. დეკანოზ—ხვეის ბერობაში, დიდი განსხვავება არ არის რა, მხოლოდ, დეკანოზი უშირტესია, და ყველა ხვეის ბერნი უნდა მისს სიტყვას ემორჩილებოდენ. დარჩია, ასე შუა-

ხნის თუ უფროსი ბერისაკენ გადასული კაცია, და რისიანი სმით მოლაშარა კი, ამასთანავე მეტად გულსითქმითა მიმყოლი და მოჭეიფე; ამ დარჩიას ხელში გათავებულა, უკანასკნელ ორი ათას სულად მეტი სული ცხვარი და ვურატი—სალხის შენაწირი თამარ მეფის სალოცავისთვის.

ლაშარი ჯვარის დეკანოზი ქერო (სახელია ქერო); ასე, სამოცი წლის მეტის აქნება; დაბალი ტანისა და მეტად სუამარა მოლაშარაკერ, ზირ-მოთხე. ფარისეველი და; შენთან შენის სხვისთან სხვა. სამსახურის დროს, ხან ვაჯრობს, მედიურობს, ხან ოხუნჯობს და არიებს მლოცვეთ და მათს გულს იკებს, თუ როგორის წესით შესწირონ შესწირი ხატს. ამ ხსენებულ ორ სამლოცველს დღეობა თბათვიც დამდეგს მოდის სოლმე; ფშავ-ხევსურეთი არაიან დაკლდება; და აგრეთვე დიდბალი სალხი მოაწელება სოლმე, სამა, ოთხი დღის საკვდიდან, და ურცხვი ცხვარ-კურატი იხრება სოლმე. აგრეთვე ბლომით შინა, (თეთრი ფული) ბრეშუმის ქადაღები, ტანთ-საღმელები და სხვა ვერცხლ-სმილენძის ნიკთები შედის. ფშავლების ქალებს ჩვეულებათ აქვთ, როცა გათხოვებიან, ჯვარისწერის დროს ვაბა ან თავ-შალი თამარის სალოცავს უნდა მიართვან (ლაშარისა კი არა) უსათუოთ. წინა წლებში სახამდე სალხი აირ—დაირიდა და მოძრაობა დაიწყოდა; ფშავ-ხევსურეთის მღვდლებმა, იმდენი იმცადინეს, რომ ეს ორი დიდი სალოცავი (ლაშარის ჯვარი და თამარ მეფე) და სხვა სამლოცველებიც რომელიც რომელს მახლობელ ეკლესიაებთან არის იმას მოაწერეს და იმთდა სინოდალურ კანტორის ხელში გადავიდა შემოსავლის ნაწილიც; მაგრამ სალხის მოძრაობა როცა დაიწყო, შემდეგ რადგანაც როგორც ყველგან ისე აქაც სალხი გაყოტდა, უკანვე მოითხოვეს თავი ნთ მამა ჰანუკელ სალოცავების ძველებურათ წარმოება, და მღვდლებმაც ჩათრევს ჩაყოლა ამჟობინეს და ხალხისვე გადასცეს, და დღეს ისევე ძველებურათ დეკანოზ ხვეის ბერთ ხელშია ბურთი და მოედანი, რაც უნდათ იმას სწადან. ხვეის ბერების რიცხვი, თანდა-თან მრავლდება მკითხვეების რჩევით და ჩაგონებით. ხვეის ბერს უელხედ უსათუოთ მოჭედილი ვერცხლის

უფრო უნდა ეკიდოს. ხვეის ბერები, ისე თამამით და გაბედვით აქცევან, თითქოს ნამდვილი დეკანოზები იყვნენ, და შეუტეხებელი ხალხიც მოწიწებით უპატივს აძლევს მათ, როგორც, მაგალითად ნამდვილ ხატისგან ამორჩეულ დირსკულ წმინდა კაცს...

თამარ შეფის სამლოცველოში სცდილობს აკრ შვიდი თუ რვა წელიწადის სამლოცველო, ე. ი. მომცრო ეკლესიის აშენებას მღვდელ-მონაზონი ილარიონი (წმ. იოანე ნათლის მცემლის ბერის ურბანის შვილი) მამა ილარიონმა დადის წვალებით რამდენიმე საჭირო მასალა მოამზადა, მთავრობას აცნობა და სთხოვა თავისი განზრახვის სასრულეში მოყვინა, და აი სწორეთ, ამ დროს დეკანოზ—ხვეის ბერები დაფიცურდნენ და უფელ ღონისძიებას ხმარობდნენ, ხალხს აგულაინებდნენ როგორც გააძეოთ, ეს ჩვენი მეტოქე ილარიონ ბერია, რადგანაც მათთვის ხელსაყრელი არ აქნებოდა ეკლესიის აშენება და ნამდვილი ღვთის წესის შესრულება. რამდენჯერმე ამითის წაქეზებით ხალხს შეურაცხყოფად მათგან მამა ილარიონს; სცემეს, ჭბრემეს და ბინაც გაუჭურდეს, მაგრამ მამა ილარიონი ღვთის იმედს არ ჭკარავს და სცდილობს როგორც განხორციელოს თავისი განზრახვა. მან შარშან ზაფხულზე კიდევ დაიწყო სამლოცველოს აშენება მთავრობის ნებართვით, რომლის კვლევა გადამსამოყვინა სასარტყლემდის.

მღვდელი ნესტორ ბაკურაძე.
(შემდეგი აქნება).

ნ ა რ კ ვ ე ვ ი.

როგორც გაზ. „Утро России“ გვაცობინებს მოსკოვში იეზუიტების მთელი ორგანიზაცია აღმოუჩნიათ, რომელიც თურმე აგერ ათ წელიწადზე მეტია მოქმედებს აქ ფ. ვერცინსკის ხელმძღვანელობით. თითონ ეს ვერცინსკი, როგორც საგანგებო გამოძიებას აღმოაჩენია ყოფილა ეპასკოპოსი, მაგრამ იგი თურმე მალავდა ამას და მოქმედებდა ადგილობრივ კათოლიკეთა ეკლესიის ვიცე-დეკანის სახელით. ამას იმიტომ შვებოდა თურმე, რომ მთავრობის გურადლება არ მიეჭია და ფარულად ემოქმედნა. როგორც საეკლესიო ორატორი, მსწავლული, რამოდენიმე ენაზე მოლაპარაკე, იგი დიდ შთაბეჭდსლებას ახდენდა თურმე მოსკოვის ყველა წრეებში, სადაც კი შედიოდა. იგი საღვთო-სჯულის მსწავლებლად ყოფილა, ბევრი მოსკოვის საშეალო სასწავლებლებშიც თურმე ხიბლავდა ახალგაზრობას თავის იეზუიტურ მჭევრმეტყველებით და დიდი გავლენა ჰქონდა მათზე. დღემდის ვერცინსკი მშვენიერად თამაშობდა მალულობის და აზრადაც არავის მოსვლია, რომ იგი იეზუიტების ორდენის საიდუმლო ემისარი იყო მოსკოვში, სადაც იეზუიტების საზოგადოება უნდა შეედგინა (იხ. გაზ. „Утро России“, № 48. 1911 წ.)

მივაქცევთ ჩვენი სამშობლო მხარის მართლ-მადიდებელ ეკლესიის მამების უურადლებას ამ ფაქტზე და მოვავიწყებთ მათ, თავიანთ წმიდა მოვალეობას ემსახურონ ჭეშმარიტებას, რომელიც უპყრია მართლ-მადიდებელ სარწმუნოებას. მამა ვერცინსკი არა თუ პირადი ქადაგებით მოქმედებდა თურმე, იგი უფასო ფურცლებსა და წიგნაკებს არიგებდა ხალხში, თავის მოძღვრის-ლოიოლას მოძღვრების ფართო წრეებში გასავრცელებლად. ჩვენ

კი ავტო ერთი საუკუნეა, რაც ხალხისათვის ერთი სასულიერო შინაარსის წიგნაკიც არ მიგვიცია საკითხავად. ის კი არა ზოგიერთი ჩვენი სულიერი მამათაგანი, სრულებით უარს ჰყოფს ასეთნაირ მოქმედებას და არა თუ თვით რამე გამოსცეს მაგის გვარი, იმ დაწესებულებასაც კი არ თანაუგრძნობს, რომელსაც მიზნად აუღია ასეთი მოქმედება. ამას ცხადია მოწმობს ქუთაისის სამღვდლოების რეზოლიუცია შესახებ იმერეთის ეპარქ. სარწმუნოებრივ-განმანათლებელ ძმობის სავალდებულო წევრობისა.

დროა ყურში ბამბა გამოვიდოთ და პირში დაგუბებული წყალი გამოვაქციოთ!

ბ. ლუკინსკი სასტიკათ ჰკიცხავს გაზეთ „როსსიაში“ იმ ბატონებს, რომლებიც რუსულ სექტანტობაში ხელდავენ სულითადა ქეშ-მარიტებათ თაყვანისცემის განხორციელებას. რა საერთო აქვს ამბობს ლუკინსკი, სულიერ ღვთის თაყვანისცემას იმ ზნე-დაცემულებასთან და გარყვნილებასთან, რომლებიც ზოგიერთ სექტებს კულტათ გადუქცევიან. უმეტესი ნაწილი რუსულ სექტებისა გამოწვეულია ვნებათა ზენემ დაკმაყოფილების სურვალით ამით წინააღმდეგ საქირთა ბრძოლა შესაფერ იაფუასიან წიგნაკების გამოცემით. ამ წიგნაკების საშუალებით ლუკინსკის აზრით უვიცი წერაკითხვის მცოდნე გლეხი თვით უნდა ეცნობოდეს მართლ-მადიდებელ ეკლესიის ზნეობრივ და დოღმატიურ სწავლას. მეტი არ იქნება, რომ სოფლის სკოლის მოსწავლემ ყოველ კვირა-უქმ ღღეს წაუკითხოს და აუხსნას ხალხის ადგილობრივი მღვდლის ხელმძღვანელობით რაიმე სამღვთო-წერილიდან, საეკლესიო-ისტორიიდან ან მამათა ცხოვრებიდან. ასეთ კითხვას, ამბობს ლუკინსკი, ნაკლები ყურადღება აქვს მიქცეული ჩვენში, მაგრამ თავის თავად დიდ მნიშვნელოვანი არის, (იხ. გაზ. „როსსია“ № 1619, 1911 წ.)

რა ადვილი მოსახერხებელია ეს ჩვენ სა-

ეკლესიო სკოლებში, ზოგიერთებში მაინც, რომ მათი ხელმძღვანელნი ერთმანეთის ქამას და უმნიშვნელო ლაყობას თავს დაანებებდენ და საქმეს, ნამდვილ საღვთოთ სასიკეთო საქმეს ხელს მოკიდებდენ!

გაზ. „Школа и Жизнь“—ი გადმოგვცემს, რომ კიევის მიტროპოლიტმა ტელეგრამა გაუგზავნა ობერ-პროკურორს, რომელიც მას (მიტროპოლიტს) კიევიდან მოუვიდა 15 იანვარს. ტელეგრამა მის იმპერატორობით უდიდებულესობას უცხადებდა უქვეშევრდომილეს გრძნობას და სთხოვდა საეკლესიო სკოლების უწ. სინოდის უწყებაში დატოვებას.

მისმა იმპერატორობით უდიდებულესობამ ობერ-პროკურორის უქვეშევრდომილეს მოხსენებაზე, რომელთანაც წარდგენილ იქმნა თვით ტელეგრამის ასლიც, კეთილ ინება საკუთერი ხელით დაეხაზა:

მაღლობედა ვარ გამოცხადებულ გრძნობებისათვის. მტკიცედ მრწამს საეკლესიო სკოლების შეუწყველობა.
ნიკოლოზი.

კვირიდამ—კვირამდე.

→ როგორც „სახალხო გაზეთი“ გვატყობინებს, მ. ვოსტორგოვს წერილით უთხოვნია საქართველოს ექსარხოსისათვის ადგილი მისცეს რამოდენიმე რუს მღვდლებს, რომლებსაც კავკასიაში სამსახური სურთ.

→ იგივე გაზეთი გვატყობინებს, რომ მიტროპოლიტი ანტონი ამ გაზაფხულზე კავკასიაში მოდის საეკიმოთ, ხოლო მის მაგიერ სინოდში დასასწრებად გაწვეული იქნება საქართველოს ექსარხოსი.

→ დანამდვილებით შევიტყვეთ, რომ იმერეთის საეპარქიო სამოსწავლო საბჭოს თავმჯდომარემ მ. დეკანოზ ე. კანდელაკმა ამ სამსახურზე უარი განაცხადა და ადგილობრივ სასულიერო მთავრობას შესაფერა თხოვნა მიართვა. მიზეზად საბჭოს წევრთა შორის არეულობას და უთანხმოებას ასახელებენ.

→ მ. დეკანოზ ღამბაშიძის ადგილზე მღვდლად მისივე შვილი მ. ქსენოფონტე ღამბაშიძე აირჩიეს, ხოლო ბლადიმინათ სოფ. საწაბლის მღვდელი მ. დ. სუხიაშვილი.

→ ალისუბნის მეორე კლასიანი სკოლის მასწავლებლება ბ.ბ. სუხიაშვილი, გველესიანი და გოგიაშვილი უკვე განათავისუფლეს საპრობილიდგან. გამორკვეული არ არის დაუბრუნებენ მათ თავიანთ ადგილებს თუ არა.

→ როგორც სახ. გაზეთი გვატყობინებს საქართველოს ეგზარხოოს სასულიერო ძმობა დაუარსებია, რომელსაც მიზნათ აქვს სარწმუნოებრივ და ზნეობრივ წიგნაკების გავრცელება ხალხში, როგორც რუსულ, ისე ქართულ ენაზე.

ასეთი ძმობა აგერ ერთი წელიწადია დაარსდა ქალაქ ქუთაისში და როგორც ყოველი კეთილი დაწესებულება ჩვენში უსახსრობით და უთანაგრძნობით იხრჩობა.

→ ახლად დაისტამბა და გასასყიდათ გამოვიდა შემდეგი წიგნაკები: „მოხსენება“, პრ. ცაგარელისა. და „ერთი ღამე აკალდამაში“, გამოცემა „შინ. საქმ.“ რედაქციისა, და მოწამეთის წიგნის მაღაზიის ახალი გამოცემა: „არა—კაც—კლა“, ექიმის დღიურიდან, რუს. ნათარგმნი არხ. ნესტორის მიერ, ფასი ერთი შაური.

—გაზ. „Утро России“-ში ვკითხულობთ: მღვდ. ი. ვ. ტიტოვმა (პროგრესისტი) შემდეგ თავის სიტყვისა სახელმწიფო სათათბიროში უმაღლეს სასულიერო იერარქიაზე, სინოდის საბჭოს გადაწყვეტილებით, არა ოფიაკულური გაბრთხილება მიიღო, რომ შესაძლებელია მას ღირსება აეხადოს შემდეგ მესამე ღუმის დათხოვნისა.

— იმავე გაზეთის სიტყვით სახელმწ. საბჭოს სადამსარებლო კომისიამ დაასრულა თავის მუშაობა შესახებ ღუმის კანონ-პროექტისა ერთი საწმუნოებიდამ მეთრეში თავისუფლად გადასვლისა.

კანონ პროექტი ძირითადად შეცვლილია. აკმაღულია ქრისტიანთ სარწმუნოებიდგან არა ქრისტიან სარწმუნოებაზე გადასვლა.

პროექტი შევსებულია სტატიით შესახებ მკირეწლოვანთა. ბავშვები 14—წლამდი მშობლების სარწმუნოების აღმასარებელნი უნდა იყვნენ; 14 წლიდგან 21 წ-მდე მათ შეუძლიათ სარწმუნოების გამოცვლა თავის ნებით, მხოლოდ ერთ და იმავე დროს მშობლებთან.

კომისიის წევრებმა—კონმა, ვოინიჩმა, სიანოევესკიმ, ველეპოლსკიმ, რეიტერმა და სტახოვიჩმა საკუთარი აზრი შეიტანეს, რომელშიდაც მხარს უჭერენ ღუმის რედაქციას.

— იმავე გაზეთის სიტყვით, სახ. სათათბიროს სასურველათ უცვნია მ. იურაშევიჩის წინადადება, რომ სემინარიელ სტუდენტებს ნება მიეცეთ უნივერსიტეტში უფგზამენოთ გადასვლისა მედიკურ, ფილო-ლოგიურ და იურიდიულ ფაკულტეტებზე.

—გაზ. „კასპს“ გაუგია, რომ ეპისკოპოს კირიონს ექსორიაობიდან დაბრუნებას უპირობებენ-ა.

რა არის ასკეტიზმი?

ამ სათაურით მოთაქსებულია გაზეთ „როსსიაში“ წერილი ბ. ლუკინსკისა, რომელიც (წერილი) აქვე მოგვეყავს. ჩვენ წერილის შინა-არსი იმ მხრით გვინტერესებს, თუ რას ამბობს საერო გაზეთი ამ საგანზე.

„მიუზჩა სადღესასწაულო მხიარულების

ხმაურობა, თითქოს სადაც მიიმალო ამ ყველიერის დღეებში ქუჩაში გამოფენილი ხალხი. მწუხარე და ნალვლიანი ზარის ხმა ჩავძახის, რომ დადგა მოსაწყენი ხანა მარხვისა. მოსაწყენი მისთვის, რომ ეს მწუხარე ზარის ხმა მოგვაგონებს ჩვენ, რომ დროა დავსტოვოთ გაფანტული, ქარაფშუტა, ანუ უბრალოთ მშრალი საქმიანა ცხოვრება, რომ დაბოლოს, საჭიროა, ჩავიხედოთ ჩვენ სულში, ჩავეკითხოთ ჩვენ სვინდისს, გავითვალისწინოთ, რა ვიყავით და რა ვართ.

მძიმეა ასეთი საუბარი სვინდისთან, ასეთი ანგარიში თავის თავთან იმ კაცისათვის, ვინც მიეჩნება ბუნებრივ სიცოცხლით ცხოვრებას და თავშეუკავებლად თავდაღმართზე სრიალს, და ამიტომ არც უყვარს მას ეს მყუდრო დღეები, ეს ნალვლიანი ზარის ხმა. ეკლესიებში გაიშის სულს სიღრმემდის მიმწდომი საგალობლები, განუწყვეტლივ ისმის საკვირველი ლოცვა ეფრემ ასურელისა: „უფალო და შეუფეო ცხოვრებისა ჩემისაო“, მაგრამ ყოველივე ეს ძველ ქრისტიანების ღრმა სარწმუნოებრივ გრძნობაზე გამოჭრილი, ყველა ამავებს ჩვენ დროში ერთობ გულცივით ეკიდებიან. გარნა ამაში მდგომარეობს კი არსება ქრისტიანისა, მისი სიცოცხლის ამალორძინებელი მარცვალი.

თქვენ ერთი მეორეში რევთ ასკეტიზმსა და ქრისტიანობას, გვეტყვიან ამაზე ბევრი თანამედროვე ინტელიგენტ-ქრისტიანთაგანი. მაგრამ რა არის ასკეტიზმი თუ არ ქრისტიანობის ცხოვრებაში გატარების ცდა, თუ არ საშუალება ქრისტიანულ მცნებათა ცხოვრებაში განხორციელებისა? პეტერბურგელ სარწმუნოებრივ—ფილოსოფიურ კრებების მეოხებით ასკეტიზმის სახელით გულისხმობენ თავის მოკვდინების ბნელ პრინციპს, ღვთის ნათელ ქვეყნიერების უვნებელ და უბრალო განცხრომათა და სიამოვნებათა წინააღმდეგ ამხედრებას. როცა ასკეტიზმზე დაიწყებენ ლაპარაკს, მაშინვე წინ წამოაყენებენ მათეს ბნელ სახეს, რომელიც ძალას ატანდა საბრალო ავადმყოფ გოგონას, რომ მას უარყო პუსტი-

ნი. რა თქმა უნდა, ასკეტიზმის აზრის გამოყენება სხვა და სხვა იყო და იქნება და მოღვაწეობაც სხვა და სხვანაირია; მაგრამ არსებითად ასკეტიზმი არის მხოლოდ კანონიერი და სრულიად აუცილებელი რეაქცია კეთილისა წინააღმდეგ ბოროტისა, იგი არის მოქმედება თავდაცვისა, მოღვაწეობა კეთილისათვის ამ სიტყვის ფართო აზრით.

ადამიანი, პავლე მოციქულის სიტყვით, ისწრაფვის კეთილისადმი და უნდა ემსახუროს მას, იგი მხოლოდ უნებური ტყვეა ცოდვისა, რომელიც მან უნებლიედ ჩაიდინა. ამ სამარცხვინო მონობას რომ თავი დაახწიოს, იგი ფრთებს აკვეცავს თავის ხორციელ ცოდვით მიღრეკილებებს, ცდილობს გაბატონდეს თავის ვნებებზე და დაიმორჩილოს. ეს მისწრაფება, რომ დასთრგუნოს თავის შორის ცოდვით მიღრეკილებანი არის უკვე ასკეტიური მოღვაწეობა. და ეს პირველი და უდიდესი მცნება ქრისტიანობისა. ვისაცა უნებს შემოდგომად ჩემდა, უარჰყავ თავი თავისი, რადგან რომელსა უნებენ განრინება (შენახვა, დაცვა) სულისათვისისა, მან წარიწყმიდოს იგი (მარკ. 8, 34—35).

პავლე მოციქულის სიტყვით, მხოლოდ ის ისარგებლებს იესო ქრისტეს გამომსყიდველი სხვერპლით, ვინც თანახატ ექმნება მას თავის სხეულის ჯვარცმით მისას ვნებით და გულისთქმითურთ. გვეტყვიან: ქრისტიანობის სული და გული სიყვარულიაო. კეშმარიტია, მაგრამ შეყვარებისთვის საჭიროადილი „ჯვარცმა“ თვითმოყვარეობისა. რომ შევიყვაროთ, საჭიროა, უთუოდ „უარყოთ“ თავი თავისი. ასკეტიზმი დაპარგავს მნიშვნელობას მხოლოდ მაშინ, როცა საჭირო აღარ შეიქნება ბრძოლა ბოროტ ვნებათა და გულისთქმათა წინააღმდეგ, როცა განხორციელდება მხოლოდინი ქრისტიანებისა შესახებ ახალი ცისა და ახალი ქვეყნისა, სადაც დამკვიდრებულ იქნება მხოლოდ ერთი სიმაართლე. გარნა სანამ კაცი კაცია, იგი უბრძოლველათ და უმოღვაწეოთ ვერ გახდება კეშმარიტ ქრისტიანეთ. როცა ახალი

კულტურის ხალხმა ველარ აიტანა ეკლესიის აპევა შესახებ სინანულის დიციპლინისა და სხვა და სხვა ასკეტიურ ვარჯიშობისა, იგი ფიქრობდა ადვილად განშორებოდა ყველა ამ უსიამოვნო საგნებს. ამიტომ მან მოციქულის დებულება „არა თუ კეთილს, რომელი მსურს ვიქმ, არამედ ბოროტსა, რომელი არა მსურს“, ზღაპრად გამოაცხადა. ადამიანი საღი არსებაა, და ყველაფერი, რაც კი მისი სულის სიღრმიდან გამომდინარებს, კანონიერია და აქვს უფლება არსებობისა. ვინც ამნაირად გააგო ადამიანის ბუნება რა თქმა უნდა, ყოველთვის უარს უყოფდნ და კვლავაც უარს უყოფენ ყოველ გვარ ბრძოლას თავის ლტოლვილებისა და მოთხოვნის წინააღმდეგ—ყოველგვარ ასკეტიზმს. მაგრამ განა ამიტომაც არ დაბნელდნ ასე ჩქარა კულტურული იდეალები და ამიტომ ასე შეუხრელად, როგორც ყველა აღიარებს, არ იწყო დახურდავებაც პიროვნებამ?

„მე ყოველ დღე უდგები ჩემ თავს ბრალმდებლად და მსაჯულად, ამბობს ციცერონი, როცა ჩემი სანთელი ჰქრება, მე ვიწყებ მთელი ჩემი დღის განხილვას. — არაფერს არ უმაღავ და არც არაფერს ვაპატიებ ხოლმე ჩემ თავს.“ ასეთ კეთილ კანონს რომ მისდევდეს ყველანი, რომ ერთ დღეს მაინც დავაკვირდებოდეთ ჩვენ ცხოვრებას, მგრძნობიარე სენიიღისი გვეტყოდა ჩვენ, რომ არ არის ქვეყანაზე კაცი უცოდველი, თუნდ რომ ერთი დღე ცხოვრობდეს იგი ქვეყანაზე. ადამიანი ზნეობით საღია და უცოდველია—ადვილი სათქმელია, ხოლო მისი ასეთნაირად გარდაქმნა ძნელი საქმეა. მხოლოდ დიდი ხნის სულიერი მოღვაწეობით და ლეთის მადლის შემწეობით შეუძლია ადამიანს განთავისუფლდეს მონებისაგან ცოდვისა; და ამისათვის საჭიროა სულიერი განახლება და ახალი ცხოვრების დაწყება. უწინარეს ყოვლისა უნდა შეიმოსო სიმშვიდით და იგრძნო მთელი შენი არარაობა.

დიდი მარხვის ნაღვლიანი ზარის ხმა გვიწოდს ჩვენ არა ფუჭ თავის სიმდაბლისა და

თავის მოკვდინებისაკენ, არამედ ცოდვითი მიდრეკილებათა წინააღმდეგ საბრძოლველად: „სულისა და ხორცის განსაწმენდელად, ვნებათა დასაცბრომელად,“ როგორც ვკითხულობთ დიდმარხვის განსატყეველ ლოცვაში. „ვიმარხულობთ რა ხორცითა, ვიმარხვით სულითაც, ძმანო. განვაგდოთ ყოველი კაცშირი უსამართლობისა; და ყოველი ცოდვითი ხელის წერილი განვხეთქოთ; მივსცეთ მშვიერთა პური და გლახაკთა უბინაღროთა მიეცეთ ბინა“, —აი როგორი მარხვისა და როგორი ასკეტიზმისაკენ გვიწოდს ჩვენ ზარის ხმა ამ დღეებში, როცა თავდება მსოფლიო ამოცემა. გვჭირდება თუ არა, ძვირფასია თუ არა ჩვენთვის ეს წმიდა მოწოდება ამათსნაირ „უსამართლო კაცშირთა“ ხანაში, ყოველგვარ მტერობისა და მოწყალების უარყოფის დროს—დაე, თითვეულს მისმა სინიღისმა ამხილოს.

შ ი რ ი ლ ი
რედაქციის მიმართ.

ძამაო რედაქტორა!

ამ სულთამბუთავ ზამთრის დროს მომიწრო თქვენმა გაზეთმა „შინაურ საქმეებ-მა“, გაბარებული ვეცო ხან ერთ ნომერს, ხან მეორე და ხან მესამეს. იქ წავიკითხე ბევრი სამწუხარო დასასიამოვნოც. 1) მამა დეკანოზ ლამბაშიძის გარდაცვალება, რაიცა დიდ დასაკლისათ მიმაჩნია ჩვენი სამღვდელთებისათვის, რადგან კიდევ შეედლო ბევრი რამ გაეკეთებია საერთო საქმეში—ამ ჩვენ ზნეობით დაცემულ დროში.—ღმერთმან საუკუნო განსვენება მიანიჭოს, როგორც მორწმუნე პირს, წილთა შინა აბრაამისთა განუსვენოს. 2—ე მამა მღვდელს რაედენ ზუნდაძეს ჩემი მხრით გულითად მადლობას უძღვნი თქვენი პატივცემული გაზეთის საშვალდებით, შესახებ გალობისა, რომ მისდამი ზეგარდამო განხილვებით მონიჭებული დიდი ესე ტალანტი არ სურს ჩაი-

ტანოს უნაყოფოდ კუბოში და დაემსგავსოს ერთი ქანქარის მიმღებს და ამით დაავიწყდინოს იმერეთის და გურია-მეგრეთის ეკლესიები და მორწმუნე საზოგადოება ვაშა, მის გულ კეთილობას. — „საქართველოში გამიგონია—პური უმართლო, და წირვა უგალობო?“ ცხადია, დიდი დანაკლისია ორთავისთვის. — ნეტარ ხსენებული, გაბრიელ ეპისკოპოსი, — თუმცა ხორციელად მოკვდა, მაგრამ მისი ნაშთი ე. ი. მისი ძვირფასი და სამაგალითო ქადაგება, ყველა ეკლესიებში მოიხილება და ყველასათვის დაუფიწყარია და უკვდავი მისი სახელი ვგრეთი სახელი დარჩება მამა რაქდენს საქრისტიანო ეკლესიებში. უსურვებ მისი სურვილის განხორციელებას.

2-ე სამარხი კასის დაარსება ესეც უძვირფასესი განზრახვაა, ამის განმარტება დარწმუნებული ვარ, რომ არავის ეჭირვება. რადგან ჯერ-ჯერობით უგზო-უკვალობისა გამო ვერ მოვდივარ ქუთაისში, ამისათვის გთხოვ მამათ რედაქტორა, მეც მიგულოთ, ამ კეთილ საქმეში მონაწილეთ.

თქვენი და თქვენი გაზეთის წარმარტების მარად მსურველი მღვდელი გაიოლ შიშისკარაშვილი.

რედაქტორი, მღვდელი სიმონ მჭედლიძე.
გამომცემელი იოსებ ლეჟავა.

განცხადება.

იოსებ ხელაძის

სტამბა

ქუთაისში

ღებულადს ეფექტურად სსსტამბა საქმეებს: რუსულს, ქართულს და აგრეთვე ვერ. ენებზე. საქმე სრულდება სუფთად და **თავის დროზე**

დაიბეჭდა და იყიდება „შინაური საქმეების“ გამოცემა

შემდეგი წიგნაკები:

თავის დროზე

არს კას-კლ.

რუსულიდან გადმოთარგმნილია.

ფასი ერთი შაურა.

მოსსენება

პროფესორ ა. ცაგარელისა.

ნათარგმნი

სინოდის ორგანის „Церковныя Вѣдомости“-დან, 1906 წლ.

მოწმობანი მე XVII—XVIII სსუკ. აფიციალურ მიწერ-მოწერების საქართველოს (ივერის) კელსიის ავტოკეფალიის შესახებ.

„შინაურ საქმეები“-ს რედაქციაში იყიდება:

კლირლის უწყებები ახალი ფორმისა და ყველა უწყებები (вѣдомости) წლური სა-
 ბლალოჩინო ანგარიშებისათვის. ბლანკები „ძმობის“ გამოცემა და ფულიც მას ეკუთვ-
 ნის. ფასი ბლანკებისა — რწევილი 5 კაპ. ვინც ორასზე მეტს დაიბარებს — 4 კაპ.
 ხვედრი ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Кутансь, Правленіе релігіозно-
 Просвѣтительнаго „братства“.

Ольденбургская д. № 5.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1911 ГОДЪ.

Торговое Дѣло

Въ теченіи 1911 г. подписчики получаютъ:

52 №№ газеты, объемомъ отъ 4 до 8 стр., съ точными цѣнами на все главнѣйшія города, съ указаніемъ на скидаемое пониженіе или повышеніе ихъ, съ курсами на фондовыя бумаги и другими извѣстіями.

24 №№ журнала въ обложкѣ, объемомъ отъ 32 до 64 ст. по программѣ: 1) Руководящія статьи, касающіяся: а) Развитія естественныхъ богатствъ Россіи и устройства прибыльныхъ фабрично-заводскихъ предпріятій, б) Веленій и организаціи торговыхъ и промышленныхъ дѣлъ по новѣйшимъ методамъ торговли, в) Распространенія газетовъ, г) Привлеченіи покупателей; и 2) Всевозможныя видова реклами; 2) Произты и сбыты на устройство магазиновъ, лавокъ, фабрикъ и заводовъ съ практическими указаніями для неопытныхъ людей; 3) Сопѣты и указанія на всевозможные случаи изъ богатаго опыта западно-европейскихъ и американскихъ коммерсантовъ; 4) Отвѣты на запросы подписчиковъ; и 5) Всевозможныя торг.-пром. оубѣднн.

6 книгъ: 1) Указатель главнѣйшихъ фабрикъ и заводовъ всей Россіи (около 20000 адресовъ); цѣна въ отдѣльности 2 р. 50 к.; 2) Указатель заграничныхъ покупателей русскихъ продуктовъ (около 6000 адресовъ), цѣна въ отдѣльности 1 р. 50 к.; 3) Руководство для таксировки грузовъ по ж. д. (2 р.); 4) Указатель готовыхъ прокозныхъ платъ на все товары (1 р. 75 к.); 5) Указатель готовыхъ расстоіній отъ главнѣйшихъ городовъ до всехъ ст. ж. д. и обратно (1 р. 50 к.); 6) Искусство продавать (50 к.).

Подписная цѣна на годъ, на газету, журналъ и книги съ правомъ получать всевозможныя справочныя и отѣнаго справочнаго календаря, 6 р., безъ книгъ 4 р.

Въ конторѣ „Торговаго Дѣла“ продаются:
 Адресная книга „Вос Еуропа“ объемомъ ок. 500 стр. — 3 р. 75 к., Руководство „Искусство Рекламирать“ — 50 к. Оба изданія выхдтъ съ газетой, журналомъ и книгами на 1911 г. высылаются за 8 р. Желающіе получить еще и журналъ за 1910 г. (стоющій въ отдѣльности 2 р. 50 к.) высылаются за 10 р. 25 к.

Ред.-Изд. Секретарь: Губ. Магистръ Олденбург. Вирсъ Э. С. Гальперникъ.
 Обращаться въ к-ру жур. „Торговое Дѣло“, Одесса, Соборная, 2-1

НА ГОДЪ — 4 Р., СЪ ПРИЛОЖ. — 6 Р.

(Типографія Хеладзе въ Кутансѣ.)